

2019/2020 metų šildymo sezonui besibaigiant (lapkričio, gruodžio, sausio, vasario mėn)

2020 m. kovo 5 d. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos informacija

Šių metų vasarį dėl šiltesnių orų suvartota 5 proc mažiau šilumos energijos toms pačioms patalpoms šildyti nei prieš metus (pažymėtina, kad šiemet vasaris buvo 1 diena ilgesnis).

$$\frac{Q(2020 \text{ vas})}{Q(2019 \text{ vas})} = \frac{18^{\circ}\text{C} - (+2,4^{\circ}\text{C}) * 29}{18^{\circ}\text{C} - (+1,0^{\circ}\text{C}) * 28} \times 100\% = 95\%$$

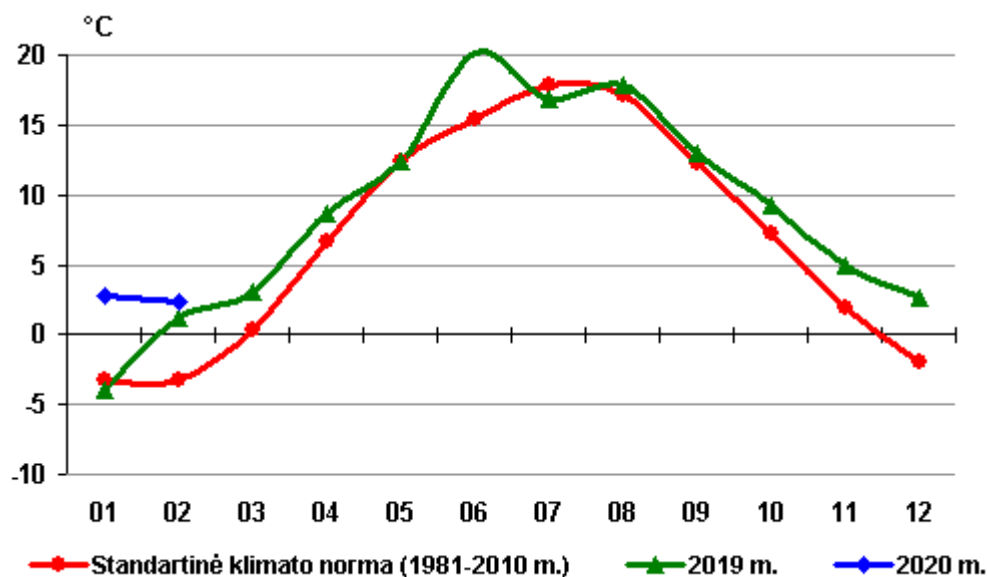
Vidutinė šilumos kaina per metus (2019 m. vasaris /2020 m. vasaris) sumažėjo taip pat 13 proc. Todėl galutiniai mokėjimai už šilumą bus vidutiniškai apie 18 proc. mažesni. Žinoma, kiekviename mieste jie skirsis dėl skirtingų šilumos kainų pokyčių.

Preliminariais duomenimis, buto savininkas šildymui tipiniuose senos statybos neapšiltintuose daugiabučiuose, kuriuose gyvena dauguma gyventojų, vidutiniškai išleis apie 0,92 Eur/m² per vasarį (prieš metus šildymas kainavo apie 1,1 eur/m²), o kokybiškuose daugiabučiuose – 0,38 eur/m² (prieš metus mokėjo 0,47 Eur/m².) Žr. lentelę apačioje.

Prognozuojami mokėjimai už šilumą š.m. vasario mėn., lyginant su 2019 m. vasariu

Sovietinės statybos tipinis daugiabutis, neapšiltintas, su senomis vidaus šildymo ir karšto vandens sistemomis	2020 m. vasaris (+2,4 °C)	2019 m. vasaris (+1,0 °C)
Šilumos suvartojimas ploto vienetui	17,6 kWh/m ²	18,5 kWh/m ²
Šilumos suvartojimas vidutiniame (60 m ²) bute	1056 kWh/butui	1110 kWh/butui
Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje (su 9 proc. PVM)	5,2 ct/kWh	6 ct/kWh
Vidutinio (60 m ²) buto šildymo sąskaita	55 Eur/mėn	67 Eur/mėn
Naujos statybos ir pilnai modernizuotas daugiabutis	2020 m. vasaris (+2,4 °C)	2019 m. vasaris (+1,0 °C)
Šilumos suvartojimas ploto vienetui	7,4 kWh/m ²	7,8 kWh/m ²
Šilumos suvartojimas vidutiniame (60 m ²) bute	444 kWh/butui	468 kWh/butui
Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje (su 9 proc. PVM)	5,2 ct/kWh	6 ct/kWh
Vidutinio (60 m ²) buto šildymo sąskaita	23 Eur/mėn	28 Eur/mėn
Senas, labai prastos būklės daugiabutis	2020 m. vasaris (+2,4 °C)	2019 m. vasaris (+1,0 °C)
Šilumos suvartojimas ploto vienetui	24,1 kWh/m ²	25,4 kWh/m ²
Šilumos suvartojimas vidutiniame (60 m ²) bute	1446 kWh/butui	1524 kWh/butui
Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje (su 9 proc. PVM)	5,2 ct/kWh	6 ct/kWh
Vidutinio (60 m ²) buto šildymo sąskaita	75 Eur/mėn	91 Eur/mėn

Klimato faktorius, darantis didžiausią įtaką šilumos suvartojimui, yra išorės oro temperatūra, kurios vidutinės mėnesinės reikšmės pavaizduotos paveiksle.

Kaip matyti, pastarąją žiemą vyrauja neįprastai šilti orai. Vertinant išorės temperatūros įtaką šilumos suvartojimui, paprastai, laikoma, kad šis poveikis proporcingas vidaus ir išorės temperatūrų skirtumui. Priimant, kad vidutinė patalpų temperatūra yra 18 °C, lyginant šios ir lauko temperatūros skirtumą su daugiamečiu vidurkiu, gautume, kad 2019/2020 metų šildymo sezono 4 mėnesiai buvo santykinai ypač šilti, o dėl šio faktoriaus šildymui energijos buvo suvartota vidutiniškai Lietuvoje apie 24 % mažiau, negu įprastai, arba 20 proc mažiau lyginant su 2018/2019 metų šildymo sezonu

$$\frac{Q(2019/2020)}{Q(\text{daugiametis})} = \frac{18^{\circ}\text{C} - (+3,2^{\circ}\text{C})}{18^{\circ}\text{C} - (-1,6^{\circ}\text{C})} \times 100\% = 76\%$$

$$\frac{Q(2018/2019)}{Q(\text{daugiametis})} = \frac{18^{\circ}\text{C} - (-0,3^{\circ}\text{C})}{18^{\circ}\text{C} - (-1,6^{\circ}\text{C})} \times 100\% = 93\%$$

Žinoma, tai yra labai vidutinės apytikslės reikšmės, nes šildymo sąnaudoms turi įtakos ir vėjuotumas, drėgnumas, pastato orientacija pasaulio šalių atžvilgiu ir daugelis kitų faktorių. Pažymėtina, kad dalis pastatuose suvartojamos šilumos praktiškai nepriklauso nuo klimato sąlygų, pavyzdžiui, energija suvartota karštam vandeniui ruošti ar jo temperatūrai palaikyti. Dalis šilumos, kuri suvartojama patalpų vidaus temperatūrai palaikyti, taip pat skiriasi kiekviename pastate ir sudaro apie 70-80 % visos į pastatą patekusios šilumos. Todėl faktinis šilumos suvartojimas kiekviename pastate labai individualus ir skirtingas. Čia pateikiami skaičiai yra tik vidutiniai ir labai orientaciniai.

Atskirų šildymo sezonų temperatūrų palyginimas (°C)

Mėnuo	Daugiametė vidutinė mėnesio temperatūra	Priešpaskutinis šildymo sezonas		Pastarasis šildymo sezonas	
		2018	2019	2019	2020
Lapkritis	+1,9	+2,6		+4,9	
Gruodis	-1,8	-1,0		+2,5	
Sausis	-3,2		-3,5		+2,8
Vasaris	-3,2		+1,0		+2,4
4 mėnesių vidurkis	-1,6	-0,3		+3,2	
Apytikslis santykinis šilumos suvartojimas šildymui	100 %	93%		76%	

Galima teigti, kad lyginant su daugiametėmis lauko oro sąlygomis 2018/2019 metų šildymo sezoną apytiksliai buvo suvartota apie 7 procentus mažiau energijos toms pačioms patalpoms šildyti, o 2019/2020 metų šildymo sezoną – apie 24 procentus mažiau šilumos energijos toms pačioms patalpoms šildyti, jei pastate neįvyko esminių energijos vartojimą įtakojančių pasikeitimų (pvz. renovacija).

Sąskaitoms už šilumą didelę įtaką turi šiluminės energijos vieneto kaina (ct/kWh). Ji yra skirtinga kiekviename mieste, tačiau vidutinės jos reikšmės Lietuvoje atskirais mėnesiais buvo, kaip parodyta lentelėje:

Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje ct/kWh su PVM

Mėnuo	Šilumos kaina ct/kWh		Šilumos kaina ct/kWh	
	2018	2019	2019	2020
Lapkritis	5,7		4,9	
Gruodis	5,9		5,1	
Sausis		6,0		5,2
Vasaris		6,0		5,2
VIDURKIS		5,9		5,1

Galima apibendrintai pasakyti, kad 2019/2020 m. šildymo sezono lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesių vidutinė šilumos kaina buvo apie 13 procentų mažesnė negu prieš metus. Žinoma, atskiruose miestuose ji gali skirtis iki dviejų kartų, o ir pasikeitimas per metus labai skirtingas. Tai irgi lemia mokėjimų už šiluminę energiją dydį.

Patį didžiausią poveikį šildymo sąskaitoms turi atskiro pastato energetinė kokybė. Šilumos suvartojimas vienam kvadratui ploto apšildyti tame pačiame mieste gali skirtis iki 10 kartų. Tai tiesiogiai lemia ir šildymo sąskaitos dydį. Šilumos suvartojimas atskiruose namuose priklauso nuo jo dydžio, geometrijos, aukščio, sienų ir langų kokybės, stogo ir rūsio būklės ir t.t. Didelę įtaką turi ir vidaus vamzdinių sistemos subalansavimas, papildomi prijungti šildymo prietaisai, šilumos punkto automatizavimo lygis ir visą šį ūkį prižiūrinčios įmonės ar asmens kvalifikacija bei pastangos. Deja, bet dar didelė dalis daugiabučių naudojami sovietinio tipo elevatoriniais šilumos punktais, kurie esant teigiamoms temperatūroms mažai reaguoja į klimatinės sąlygas, todėl tokie namai dažnai perkaitinami. Tai irgi lemia šildymo sąskaitos dydį.

Tvarkinguose ir sandariuose pastatuose šildymo sąskaitos „nesikandžioja“, o vartotojai nelabai domisi klimato sąlygomis. Šildymas turi būti kokybiškas ir efektyvus bet kokiomis sąlygomis.